

Nr 16

Utlåtande i anledning av motioner om förbud mot ljuddämpare på jaktgevär.

I de likalydande motionerna I: 830 av herrar *Annerås* och *Skagerlund* och II: 976 av herr *Berndtsson m. fl.* hemställs »att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära förslag till förbud mot tillverkning och införsel av ljuddämpare för jaktgevär ävensom att saluföra dem i handeln» samt »att redan befintliga ljuddämpare skall inlämnas till polismyndigheten i länet senast den 1 juli 1970».

Motionernas motivering

I motionerna framhålls att olaga jakt förekommer i relativt stor utsträckning i vårt land, mestadels nattetid eller under tidig dagning. För att inte röjas använder enligt motionärerna jägare vid olaga jakt ofta ljuddämpare på sina jaktgevär.

För att minska den olaga jakten kan därför ett förbud att införa och tillverka ljuddämpare för jaktgevär i landet vara av stor betydelse. Vid laga jakt är ljuddämpare enligt motionärerna helt onödiga.

Vissa bestämmelser

I *vapenförordningen* den 10 juni 1940 meddelas bestämmelser om förvärv, innehav och införsel till riket av skjutvapen och ammunition samt om handel med skjutvapen. Skjutvapen får enligt förordningen i regel innehåsa endast av dem som erhållit polismyndighets tillstånd att förvärva, inneha eller införa vapnet eller som enligt äldre bestämmelser har deklarerat vapnet i särskild ordning och fått särskilt bevis på detta. I förordningen förstås enligt 1 § första stycket med skjutvapen *dels* vapen med vilka kulor, hagel eller andra projektiler kan skjutas ut med krutladdning, kolsyreladdning, komprimerad luft eller annat utskjutningsmedel, *dels* sådana apparater eller anordningar som beträffande verkan och ändamål är jämförliga med dessa vapen, såsom eldsprutor och apparater för spridande av tår- eller giftgaser eller annat ämne med likartad verkan. Förordningens bestämmelser om skjutvapen är enligt paragrafens andra stycke också tillämpliga på obrukbara vapen, som i brukbart skick skulle vara hänförliga till skjutvapen, samt på lösa slutstycken, eldrör och pipor till skjutvapen med undantag för instickspipor för kulgevär och pistoler eller andra sådana fickvapen. Bestämmelserna gäller däremot enligt tredje

stycket inte skjutvapen som har tillverkats före 1860, skjutapparater för slakt, signalgivning, livräddning e.d., startpistoler eller sådana luft- eller fjäderbössor eller luft- eller fjäderpistoler som är avsedda för målskjutning.

I enlighet med det anförda omfattas ljuddämpare till skjutvapen inte av vapenförordningens bestämmelser.

Enligt 5 § 1 mom. *jaktstadgan* den 3 juni 1938 får bl. a. skjutvapen med ljuddämpare inte användas vid jakt. Den som bryter mot förbudet döms enligt 29 § 2 mom. till böter.

För vetenskapligt behov eller för att ge möjlighet till viss jakt, tillgodose jaktvårds- eller naturvårdsintresse eller motverka viltskador får enligt 7 § *jaktstadgan* naturvårdsverket, om särskilda skäl föreligger, medge undantag från förbudet i 5 § 1 mom.

Promemoria angående viss översyn av vapenförordningen

Mot bestämmelserna i vapenförordningen har under årens lopp, bl. a. i motioner i riksdagen, riktats en del anmärkningar med förslag till ändringar. Kritiken har föranlett en översyn inom justitiedepartementet av vissa av förordningens bestämmelser. Övervägandena och därav föranledda förslag till ändringar av gällande bestämmelser har redovisats i en stencilerad promemoria från juni 1968 (Ju 1968:13).

Rörande frågan om ljuddämpare till skjutvapen redovisas i promemorian en skrivelse den 25 november 1965, vari Svenska jägareförbundet hemställt om förbud mot tillverkning och försäljning av ljuddämpare som kan monteras på skjutvapen. I skrivelsen nämns att ljuddämpare till salongsgevär finns tillgängliga i handeln och att tjuvskytte lär ha förekommit med salongsgevär som har försetts med sådant tillbehör.

Under rubriken »Promemorians förslag» anføres i samma del följande.

Enligt 5 § 1 mom. *jaktstadgan* får skjutvapen med ljuddämpare inte användas vid jakt. Möjligheterna att se till att denna bestämmelse efterlevs skulle givetvis underlättas om ljuddämpare inte kunde köpas fritt. Det är tveksamt om det kan föreligga något legitimt behov av att använda ljuddämpare till skjutvapen. Så länge man inte helt kan utesluta att sådant behov finns i undantagsfall, synes man lämpligen inte böra helt förbjuda tillverkning och försäljning av ljuddämpare. Man bör hellre kräva tillstånd för innehav av sådana anordningar genom att göra vapenförordningen tillämplig på dem. Detta kan ske genom att ljuddämpare tas med bland de tillbehör till skjutvapen som räknas upp i 1 § andra stycket vapenförordningen. Det bör anmärkas att man till ljuddämpare inte bör hänföra s. k. rekyl-dämpare, som även har en viss ljuddämpande effekt.

Tillämpningsföreskrifterna till förordningen synes samtidigt böra kompletteras med ett uttalande om att tillstånd till förvärv av ljuddämpare bör meddelas endast för sökande som förmår visa att han på grund av särskilda omständigheter har behov därav.

Även om ljuddämpare av allt att döma hittills har försålts i mycket begränsad omfattning har man att räkna med att det kommer att finnas ett antal sådana hos enskilda och vapenhandlare vid ikraftträdandet av en författningsändring av det

slag som nu föreslås. Innehavare av ljuddämpare synes därför i en övergångsbestämmelse böra åläggas att inom viss tid, exempelvis tre månader, från ikraftträdandet söka tillstånd till fortsatt innehav hos den myndighet som har att pröva ansökningar om innehav av vapen. Om sådan ansökan görs inom föreskriven tid, bör ansvar inte inträda för den tid som vederbörande innehaft ljuddämpare utan erforderligt tillstånd. Får sökanden inte tillstånd till fortsatt innehav av ljuddämparen bör bestämmelserna i 15 och 16 §§ om skyldighet att avlämna vapen som ej får innehas och om inlösen av sådant vapen äga motsvarande tillämpning.

Promemorian har remissbehandlats. Proposition angående ny vapenlagstiftning beräknas bli avlämnad under vårsessionen med 1970 års riksdag.

Utskottet

I motionerna hemställs om förbud mot tillverkning, införsel och försäljning av ljuddämpare för jaktgevär.

Som framgår av redogörelsen ovan pågår inom justitiedepartementet en översyn av vissa av vapenförordningens bestämmelser, varvid det i motionerna upptagna spörsmålet övervägs. En promemoria i ämnet har remissbehandlats och proposition beräknas bli avlämnad under vårsessionen med innevarande års riksdag. Enligt utskottets mening bör riksdagens ställningstagande i den av motionärerna väckta frågan anstå i avbidan på Kungl. Maj:ts förslag. I enlighet härmed avstyrker utskottet bifall till motionerna.

Utskottet hemställer,

att motionerna I: 830 och II: 976 icke föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 10 mars 1970

På första lagutskottets vägnar:

ERIK ALEXANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Alexanderson (fp), Sörenson (fp), Larfors (s), Helge Karlsson (s) och Ferdinand Nilsson (cp);

från andra kammaren: fröken Bergegren (s), herrar Martinsson (s), Dockered (cp), Wiklund i Stockholm (fp),* Börjesson i Falköping (cp), fru Bergander (s), herrar Jadestig (s) och Thylén (m).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.